

Satakuntaliitto
Maakuntahallitus
PL 260
28101 PORI

Viite Lausuntopyyntöne 22.1.2018

Aihe Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 ehdotus

Satakunnan maakuntahallitus on päättänyt käynnistää vaihemaakuntakaavan 2 laadinnan 24.11.2014. Sen teemana on energiantuotanto: turve, bioenergia, ja mahdollisesti tuulivoimatuotanto sekä aurinkoenergia. Muita teemoja ovat soiden moninaiskäyttö, kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Suunnittelualue kattaa kaikki Satakunnan kunnat. Satakunnan maakuntahallitus on hyväksynyt 22.1.2018 vaihemaakuntakaavan 2 ehdotusvaiheen aineiston ja päättänyt asettaa aineiston nähtäville ja pyytää siitä lausunnot.

Satakunnan Museo on vaihemaakuntakaavan 2 luonnoksesta antamassaan lausunnossa ottanut kantaa toimialansa mukaisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja yksittäiskohteita, arkeologista perintöä sekä arvokkaita maisema-alueita koskeviin merkintöihin ja määräyksiin sekä muutenkin kulttuuriympäristön käsittelyyn vaihemaakuntakaavassa 2. Oman lausuntonsa niin luonnos- kuin ehdotusvaiheestakin on samoista kysymyksistä antanut myös Museovirasto.

Jo luonnosvaiheen lausunnossaan museo on tuonut esiin tyytyväisyytensä siitä, että vaihemaakuntakaavassa 2 on päädytty käsittelemään kulttuuriympäristöt kokonaisuutena, mikä tulee helpottamaan maakuntakaavan soveltamista kuntakaavoituksessa ja maankäyttöhankeissa. Valmisteluvaiheessa tarkoituksena oli käsitellä vaihemaakuntakaavassa 2 kulttuuriympäristön osalta vain maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt. Tiedot maakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristöistä olisivat jääneet ainoastaan kokonaismaakuntakaavaan. Nyt kaikki kulttuuriympäristövaraukset ja määräykset on kuitenkin koottu samaan esitykseen.

Museo piti myös perusteltuna sitä, ettei muinaisjäännöksiä ole erikseen osoitettu vaihemaakuntakaavassa, koska jatkuvasti päivittyvä ja ajantasaainen tieto muinaisjäännöksistä on kuitenkin aina parhaiten saatavissa Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäänösrekisteristä. Edelleen museo piti myönteisenä mainintaa soiden arkeologisen kulttuuriperinnön selvitystarpeesta suunnittelumääräyksissä turvetuotantoalueilla.

Kannanotossaan museo puuttui joihinkin merkintätekniisiin ratkaisuihin, muutamien määräysten sisältöön sekä muutamien aurinkoenergian tuotannon kehittämisalueiden sijoittumiseen varsin lähelle sekä arvokkaita kulttuuriympäristöjä että asutusta. Näistä kysymyksistä on neuvoteltu Satakunnan Museon ja Satakuntaliiton kesken jo keväällä 2017. Neuvottelun pohjalta vaihemaakuntakaavaa 2 on tehty muutamia täsmennyksiä museota tyydyttävällä tavalla. Museolla ei ole enää huomautettavaa näistä luonnosvaiheen lausunnossa esillä olleista kysymyksistä.

Vaihemaakuntakaavan 2 keskeisiä käsiteltäviä asiakokonaisuuksia ovat arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alueiden osalta toteutettiin ympäristöministeriön aloitteesta valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi koko Suomessa vuosina 2010-14 pääosin ELY-keskusten ja maakuntaliittojen toimesta. Satakunnassa selvitys tehtiin vuosina 2012-14 Katson maalaismaisemaa -hankkeessa, jossa toteutettiin myös maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi. Valtakunnallisesti inventointityötä ohjasi ympäristöministeriön ohjausryhmä (MAPIO). Inventointien perusteella ympäristöministeriö on tehnyt uuden ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Satakunnan osalta valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (5 kpl) osoitetaan Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 valtioneuvoston vuoden 1995 periaatepäätöksen mukaisesti. Ympäristöministeriön valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnin aineisto osoitetaan Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 ehdotuksena uusiksi alueiksi, kunnes valtioneuvosto tekee uuden päätöksen. Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (14 kpl) osoitetaan maisema-alueiden päivitys- ja täydennysaineiston perusteella.

Luonnosvaiheessa valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin (vma), ehdotettuihin uusiin valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin (vma-

e) ja maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin (mma) liittyi sama suunnittelumääräys. Luonnoksesta saadun palautteen perusteella maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on muutettu *maisemallisesti tärkeiksi alueiksi* ja niiden suunnittelumääräys on eriytetty ja sitä on luonnosvaiheesta olennaisesti työstetty. Satakunnan Museo pitää muutosta valitettavana. Määräys olisi toiminut hyvänä suunnittelun ohjausvälineenä erityisesti kaavoittamattomilla maisema-alueilla niiden arvojen vaalimiseksi. Museo hyväksyy kuitenkin osaltaan tehdyn lievennyksen ja katsoo, että myös uusi määräys tarjoaa välineet kaavakartalla osoitettujen arvokkaiden maisemien erityispiirteiden ja ominaisuutensa vaalimiseen.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa huolella laaditusta Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 ehdotuksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja

Juhani Ruohonen

Arkeologi

Leena Koivisto

Tutkija

Liisa Nummelin

Tiedoksi:

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Juha Mäkelä, Ulla Riipinen, Anna-Leena Seppälä

Museovirasto/kirjaamo, Teija Tiitinen, Kaija Kiiveri-Hakkarainen